

L A J L A R O L S T A D O V Á

V I L Ć Í

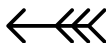
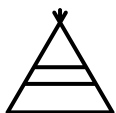
◊ S T R O

≡ KNIHA ZLIN

FLEET

L A J L A R O L S T A D O V Á

V I L Ě Í

◇ S T R ⊙ ▽

≡ KNIHA ZLIN

This translation has been published with the financial support
of NORLA.

Copyright © Gyldendal Norsk Forlag AS, 2015
Translation © Daniela Mrázová, 2016

ISBN 978-80-7473-473-1 (PDF)

$\diamond$

S

$\overline{T}$

$\mathbb{R}$

$\odot$

$\overline{\nabla}$

Na ostrov přijíždím v půlce listopadu, jsem poprvé v Kanadě sama, nemám bydlet u žádných známých. Budu dělat správcovou, daleko od lidí, hlídat soukromou nemovitost, která patří nějaké americké rodině, v létě ji pronajímají jako místo pro odpočinek v ústraní nebo pro táborové školy. Na letišti mě nikdo nečeká. Nasedám na autobus, s sebou vleču batoh a kufr, nocuji v hotelu, který jsem si předem objednala na netu, spím jako zabitá. Cesta na ostrov mi trvá skoro celý další den. Autobus, několik trajektů, stojím na nábřeží, stmívá se, okolo rostoucí planiky se zamihotají v záři světel osamělé toyoty. Vystupuje z ní dívka s rezavými vlasy. Jmenuje se Sierra, tiskne mi ruku. Nakládáme zavazadla na korbu a vydáváme se klikatou silnicí. Po čtvrt hodině odbočujeme na hrbolatou lesní cestu, pokračujeme dál do temného cedrového lesa, parkujeme na malém prostranství mezi stromy.

Odsud musíme pěšky, oznamuje Sierra, se zavazadly ti pomůžu. Bere kufr a jde jako první, ukazuje mi cestu. Zapíná čelovku, kterou si připevnila na čepici s nápisem Pink Floyd.

Kráčíme tiše, pěšinu lemují schránky ústřic. Když svítí měsíc, najdeš tady cestu i v noci, protože lastury odrážejí jeho záři, říká.

Stezka se vine lesem po samém okraji mořského břehu, jeden úsek vede po kluzkých kamenech na hraně útesu, skoro ji není vidět.

Tamhle leží Levandulový ostrov, ukazuje Sierra do noci, v létě mívá totiž voda kolem něj barvu levandule, ale teď je stejně tma. Při odlivu se na něj dá přebrodit, je to blízko. A o kousek dál je Vlčí ostrov. Tam žije velká smečka vlků, uslyšíš je možná ještě dnes. Občas v noci přeplavou na náš ostrov a vylezou na pláž u pozemku, hlavně za odlivu, ale neboj se jich, drží se povětšinou od lidí dál.

Vrhám na ni nevěřící pohled.

Je nervózní, kráčí rychle, myslím, že z mého příjezdu nemá radost. Ale jakmile dorazíme na místo, k roztroušeným srubům, vejdemo do stavení sloužícího jako kuchyně, zapálíme plynové lampy na stěnách, postavíme na čaj, zadíváme se jedna druhé do očí a usmějeme se, obličej jí změkne. Rukou si pročísne zrzavé vlasy. Má bledou pleť a nos posetý pihami, mladou tvář bez jediné stopy make-upu. Čaj nechává vylouhovat, pijeme z velkých keramických hrnků, jsme vzhůru dlouho do noci.

Máš kliku, žes přijela dneska, říká, protože já pozítří odjíždím, budu pryč pěkně dlouho. Takže tu zůstaneš sama. Suzanne, co dělá zahradnici, chodívá párkrát do týdne, vysvětlí ti, jaké jsou tvoje povinnosti. Dělá to přibližně deset hodin práce týdně, jednotlivé úkoly ti zadá Suz, čas si rozvrhni podle sebe. Jinak se zaříd podle libosti, dá se tu chodit na spoustu pěkných výletů nebo dále cokoli, na co budeš mít chuť. Moc ti toho před odjezdem ukázat nestihnu, tamhle na kopci jsou nějaké skalní rytiny, prý to pro domorodce bývalo

posvátné místo, přímo tahle oblast. Je to tu zvláštní, máme štěstí, že nás moc není, myslím, že vloni tu byli čtyři správci. Když jsi přijela, byla jsem ve stresu, pokračuje, poslední dobou se toho seběhlo hodně, moc se omlouvám.

Vrtím hlavou, není za co se omlouvat. Sierra se mi líbí.

Vrátím se někdy po Novém roce, pokračuje. Za osm týdnů, nebo možná za deset. Je to pro tebe asi trochu šok, že tady zůstaneš úplně sama, ani tě nepředstavím kamarádům. Ale můžeš zajít do kavárny U Sofie, ta je odsud tak hodinu chůze, nejdřív lesem, pak po silnici, klidně si stopni někoho, kdo pojede kolem, tím si to trochu zkrátíš. Je to tam příjemné a Deer, ten kluk, co tu měl vlastně být s námi, ale co to zabalil těsně před tvým příjezdem, tam chodíval občas vypomáhat. Jinak si tu žij podle svého. Zatímco budu pryč, můžeš bydlet v domě, ve kterém bydlívám já – je tam elektrika, není to žádná sláva, ale když si chceš večer číst, pro lampičku to stačí a taky je tam zásuvka. Agregát stojí u domku, co slouží jako kancelář, a někdy trochu vrčí. Časem beztak sama zjistíš, kde ti to vyhovuje nejvíc. Protože pak tu budeme jen my dvě, až do jara. Zbytek osazenstva se čas od času objeví, ale vždycky se před setměním vrací stezkou zpátky. Nezapomeň si s sebou brát čelovku a ještě náhradní svítilnu nebo baterie, teď v zimě bývá tma jak v pytli, a pokud je měsíc za mraky, neuvidíš si ani na ruce. Kdyby ti zhasla svítilna, musíš se zastavit, chápeš, nesmíš jít dál, protože bys mohla spadnout ze srázu nebo zabloudit, a to není o co stát.

— — —

Spím sama v Sieřině domě. Sierra nanosila věci do auta a odjela; vracela jsem se pak pěšinou nazpátek, v lese byl klid. Náhlé ticho, k nejbližším sousedům je to půl hodiny chůze, a ani je neznám. Ležím v posteli a hledím ven velkým oknem v šikmé střeše. Vidím nebe s hvězdami, rozbité střepy rozsypané po černém papíru. Vlci na sousedním ostrově, na tom, co se jmenuje Vlčí, vyjí. Za odlivu se vydávají přes vodu.

— — —

Brzy ráno mi na dveře klepe Suz. Je to čiperná ženuška s otevřeným přátelským obličejem, bez ustání se pohybuje, jako by měla v těle přebytek energie a nedokázala se ani na okamžik zastavit. Provádí mě po celém areálu: kromě Sieřina domu a kuchyňského stavení je tu spousta mongolských jurt – kruhových plátěných stanů s dřevěnou podlážkou –, dále sauna, soukromá chatka majitelů s vanou a sprchou na verandě, dům sloužící jako kancelář, kůlna, prádelna, loděnice a Červenčí hnízdo: kruhový srub stojící o samotě na vrcholu vysoké skály. Mým nejdůležitějším správcovským úkolem je v pravidelných intervalech topit ve všech domech, aby se dovnitř nedostala vlhkost a hniloba. Jako poděkování za to, že budu celý areál udržovat, tu smím bydlet zdarma. Většina stavení je na zimu zavřená, například prádelna není v provozu, takže si musím všechno špinavé prádlo nosit do veřejné prádelny, která se nachází vedle kavárny U Sofie, hodinu cesty tam a hodinu zpátky. Proto se rozhodnu, že nebudu používat ložní prádlo, ale prostě

spát ve spacáku. Teplá voda teče, kdykoli je potřeba, v kuchyni a ve vaně a sprše umístěných u jedné z chatek; když člověk otočí kohoutkem, ohřívá vodu propanový hořák. Na propan je tu všechno: teplá voda, sporák, lednička i plynové lampy na stěně v kuchyni. Jsem moc malá na to, abych na ně dosáhla, musím vylézt na linku, otočit kolečkem a přidržet zapálenou sirku: plamen s bafnutím vyšlehne. Jednou z mých povinností je kontrolovat tlak v obrovské propanové nádrži, která stojí pěkný kus od všech budov, úplně dole u moře.

Víceméně celou zimu tu prší, říká Suz, a všechno navlhá. Polena na topení si můžeš brát ze všech dřevníků, oheň rozděláš pomocí novin a tenkých třísek, které si naštípeš. Mimochodem, o novinový papír se musíš starat sama, když ti dojde, můžeš si staré noviny vyzvednout na poště. Jinak tě čekají spíš zahradnické práce, teď na podzim se hrabe listí a nosí se vyplavená mořská tráva, kterou se zakrývá zahrádka, po Vánocích se bude taky plít a budou se připravovat záhony na jaro a tak. Před kůlnou stojí kolečko, abys nemusela všechno tahat. Teď toho budeš mít hodně, když je Sierra pryč, samozřejmě nejsi povinná pracovat nad rámcem hodin, které máš domluvené, ale přesto se ti může snadno stát, že to tak dopadne, a navíc budeš sama, na to asi nejsi zvyklá... Vyšle ke mně tázavý pohled, já přikývnu a řeknu: Ano, určitě, ale to zvládnou, nevádí, že na začátku toho bude trochu víc. Jsem zvyklá takhle bydlet, moje rodina má chatu, v Norsku je to běžné. Takže o mě nemusíš mít strach, zvládnou to.

Vidím, že se uvolnila, ulevilo se jí, usmívá se. Je pravda, že máme chatu a že jsem zvyklá na život v ní, tak proč bych měla Suz znepokojovat tím, že jsem tam jen

málokdy bývala sama, a když už, tak ne víc než pár dní v kuse.

Tak jo, v kuchyni a v kanceláři je telefon, neváhej a zavolej, kdyby něco. Funguje jen pro místní hovory, ale víc přece nepotřebuješ.

Jinými slovy, žádné telefonáty rodině do Norska.

Ve chvíli, kdy se Suz chystá k odchodu, ještě dodá: Ve spižírni zbyly nějaké potraviny, tak si posluž, a když najdeš něco k snědku na zahradě, klidně to sklid'. Kromě zelí, které může přezimovat, je skoro všechno už pryč, a co zůstalo, je většinou zvadlé, ale myslím, že na jednom ze spodních záhonů najdeš trochu špenátu a žíhané řepy. Sklid' to hned, než bude pozdě. A ještě něco: při práci na zahradě klidně čurej venku, okolo keřů, protože to pak odrazuje vlky – cítí z moči člověka. Přicházejí někdy docela blízko, tak jen abys věděla: chodí po stejné stezce jako my, mají ji rádi, proto se nenech zaskočit, kdybys je uviděla nebo narazila na jejich stopy.

Pak si nasadí tlustou vlněnou čepici, ukáže mi v kůlně vyrovnané nářadí – hrábě na listí, ty teď budu potřebovat nejvíc, a taky kolečko – a vydá se domů, přes útesy a lesem.

— — —

Celý den padne na čištění špenátu ze zahrady. Většina rostlinek je povadlá a odumřelá, tu a tam se však najdou zelené listy, které otrhávám a peru u venkovního kohoutku za kuchyní. Uhynulé rostliny vyhazuju na kompost. Když jsem s tou mravenčí prací konečně hotová, mám ztuhlá záda a paže, ale odměnou jsou mi tři velké sáčky špenátu, které ukládám do mrazicí zásuvky

v propanové chladničce. V malém mrazáku není moc místa, přesto si během jednoho výletu k jachetnímu přístavu, kde se nachází i kavárna U Sofie, obchod s potravinami a společenský dům, kupuju mražené ryby, které mi nějakou dobu vydrží. Tuňák a losos ulovení ve zdejší moři. Pomaloučku si začínám plnit těch pár poliček v ledničce, abych hodinovou cestu do obchodu a zpět s batohem plným zboží nemusela podnikat moc často. Sedím na lavičce před kuchyní a na sluníčku, které se už teď objevuje zřídka, piju čaj.

Sekám dříví, až mě z toho bolí ruce, z rovných cedrových špalků štípu tenké dlouhé třísky: na zátop.

— — —

Mírím do kavárny U Sofie, jdu klikatou stezkou podél skal, lesem, kráčím po neudržované asfaltce, která vede od přístaviště trajektu dál do nitra ostrova. Kolem prosviští několik aut, zvedám palec. Auto si stopnu, až když začne pršet: zastavuje mi mladá maminka, ze sedadla musíme odklidit hračky a balíky plenek. Vysazuje mě před kavárnou u nízké zídky. Vbíhám dovnitř, těžké kapky buší do země.

Když si poručím *caffè latte*, vysoká žena s blondátými dredy až ke kolenům, stojící za barovým pultem, na mě pohrdavě pohlédne.

Mašina je *bust*, prohlásí, takový to vymazlený kafe teď nemám, jen obyčejný černý.

Zeptám se, jestli by mi třeba nemohla ohřát na vařiči trochu mléka? Zvedne jedno obočí, odfrkne a narovná si pletenou čepici v rastafariánských barvách, pak mi nalije černou kávu.

Jestli chcete kafe, tak mám teď prostě tohle. Dělá to jeden a půl dolaru, díky.

Zrudnu a dám jí půl dolaru spropitného.

Sedám si k malému stolku v rohu, vytahuju zápisník a propisku. Mám rozpracovaných pár projektů, mimo jiné pokračování svého prvního románu *Nekronaut*. U stolu pro obsluhu sedí banda lidí, klábosí a smějí se, tu a tam se na ně po očku zvědavě kouknu, ale jsem příliš plachá na to, abych si k nim přisedla.

Zvedám se a vycházím do deště, tenkou bundu, která mě v pracovních oděvech v Østfoldu stála pouhou stovku, mám za chvíli promočenou skrz naskrz. Vracím se do prázdných stavení a zatápím v Sieřině domě. Kůrovci, kteří žijí v jeho stěnách, v teple ožívají a lezou po podlaze. Za okny, v mokré šedivé zahradě, padá bez ustání v klikaticích se křišťálových provazcích déšť.

— — —

Nevěděla jsem, že tu budu úplně sama. Před odjezdem z Norska jsem po Skypu mluvila s Deerem, který tu taky pracoval jako dobrovolný správce, byl to kámoš mého bývalého kanadského přítele Jaye. Deer se nabídl, že mě během zimy naučí řídit. Měl auto s manuální převodovkou, což je tady vzácnost. Tvrdil, že bych se mohla naučit i plachtit, pověděl mi o Sieře, že prý spolu budeme hodně dobře vycházet, a že nás tu možná bude několik, přinejmenším ještě jedna dívka, se kterou zrovna chodí. Můžeme v areálu pořádat večírky, plachtit a pádlovat na kajaku. Už dlouho jsem měla chuť naučit se jezdit na mořském kajaku a bylo by skvělé si to osvojit právě

tady. A taky jsem si už dávno přála naučit se plachtit. Jenže den před mým příjezdem se Deer pohádal s vedením, sbalil si svých pět švestek a odjel. A Sierra má být pryč přes dva měsíce.

Scházím na pláž, vlny omývají šedobílé kameny a schránky ústřic, mířím nahoru ke kůlně s kajakářskou výstrojí, kajaky leží vyskládané vedle sebe venku na trávě. Jeden z nich je prasklý, jinému chybí kormidlo. Nemůžu najít jediné kajakářské pádlo a schází i bezpečnostní výstroj, bez níž se na moře nesmí. Takže sama si na moři nezapádluju. Nenaučím se plachtit ani řídit auto, nebudu moct klouzat v mořském kajaku mezi modrozelenými vlnami, jak jsem o tom tolikrát snila ve svém pokoji doma v Norsku. Sedám si na oblý kámen, začíná pršet, déšť lehce šelestí. Jsem úplně sama, nikoho tu neznám.

Co tu dělám? říkám si a pevně tisknu ruce ke stehnům, abych zastavila třas. Do čeho se to pouštím? Bydlet tu sama, celou zimu, dokonce bez možnosti zavolat domů, nést odpovědnost za všemožné praktické záležitosti, o nichž toho moc nevím, já, která jsem od svých deseti let víceméně celý život proseděla s nosem zaboreným v knížkách. Zpátky mám letět až za šest měsíců a tady budu úplně izolovaná, hluboko v lese. Jak to zvládnu? Dech se mi zrychluje, je teď mělký, nakláním se dopředu a skrývám hlavu mezi koleny, pokouším se zklidnit a dýchat do břicha. Zatíná se do mě úzkost. Už dlouho to nebylo tak zlé.

Primářův přátelský, ale pevný pohled: Bohužel se neobejdete bez léků, je to dané vaším typem, jste zranitelná; velké vypětí a citovou zátěž budete zvládat jen těžko a nedokážete si od nich sama ulevit, pokud

nebudete trvale brát antidepresiva. Nazýváme to klinickou depresí, je to vážný stav. Znamená to, že váš mozek neumí produkovat dostatek potřebných látek sám, máte k tomu v podstatě genetickou dispozici a vaši chorobu spustily obtíže, kterými v životě procházíte. Proto musíte i nadále užívat tento druh léků, abyste mohla fungovat jakž takž normálně, poněvadž tyto látky vám chybí a vaše tělo si je nedokáže vyrobit samo.

A co tolvon? zeptala jsem se. Ten mám navíc, jen na spaní.

Na to se podíváme později. Pěkných pár měsíců jsme tady v nemocnici strávili jenom tím, abychom vás přiměli v noci spát – až tak daleko to došlo; navíc jste prakticky skoro nic nejedla. Musíte brát na svou zranitelnost ohled, nejvhodnější jsou pro vás zaběhané činnosti a je důležité, abyste o sebe sama dbala, měla dostatek pravidelného spánku, nevystavovala se větším zátěžím, stresu, zklamání a podobně. Pro vás, pro lidi s vaší chorobou, je důležitá předvídatelnost. Rutina. Chráněná existence. To jsou věci, se kterými se musíte smířit, musíte se smířit s tím, že vaše obtíže s sebou ponesou určitá omezení a vy se s nimi budete muset vyrovnat, pokud nechcete zase onemocnět.

Šestiměsíční hospitalizace na psychiatrii s diagnózou deprese a úzkosti, už podruhé. Musela jsem přerušit studium, odejít z místa redaktorky v časopise *Bøyggen*, přestože jsme finišovali nové číslo. Měla jsem pocit, že jsem ostatní zradila, a bylo mi příliš trapně na to, abych přiznala, jak se věci mají: řekla jsem, že mám nějaký zdravotní problém, už ani nevím jaký. K tomu se přidala hanba. Hanba, že jsem tak křehká, že si neumím poradit se životem, že nedokážu dokončit to,

k čemu jsem se zavázala. A taky hanba, že nemám odvalu být upřímná, přiznat pravdu.

Od chvíle, kdy jsem spláchla tabletky do záchodu, ale uběhla spousta let, bylo to ve Španělsku na meditačním táboře. Chvilí po propuštění z nemocnice jsem se seznámila s buddhistickou meditací. Poskytla mi novou perspektivu, jiný způsob, jak zvládat obtížné pocity a myšlenky. Přesto jsem se strašně bála skončit s léky. Primářův hlas mi zněl v hlavě jako ozvěna: víra v to, že to bez nich nezvládnou, že znovu onemocním. Na kurzu jsme meditovali každý den několik hodin. Neuvědomovala jsem si, že by se moje léky neměly s intenzivní meditací kombinovat, cítila jsem, že se se mnou něco děje, že se začínám vznášet, přestávám se ovládat, cítila jsem chemický šum v krvi. Pak jsem prášky z krabičky vysypala do mísy a dívala se, jak mizí, bílé, růžové a modré. Najednou se ve mně něco uvolnilo, dovolila jsem něčemu z hloubi nitra vyplout na hladinu a zmizet, začala jsem v noci spát i bez tablet. Ještě mnohokrát potom to bylo zlé, ale dokázala jsem to, prošla jsem si tím, pohнула jsem se kupředu.

A teď tu sedím a okouším to znovu: strach, který mě svírá, prázdnota, dojem, že postrádám smysl života. Moře je šedé, kameny také, oblečení studené a lepkavé. Ale já nechci, takhle to nechci. Pomalu vstávám, jdu nahoru ke kuchyni a rozdělávám oheň v krbu.

— — —

Je tu ticho, úplné ticho. Chodím od jednoho stavení ke druhému a zatápím v kamnech. Pak vyšplhám po strmé stezce vedoucí svahem hory přes spadlou kládu

až k horní jurtě, odkud je výhled na moře. Jurta má vlastní kůlničku i se sekerami, štípu dříví. Někdy mi sekera zůstane vězet v polenu a dá mi zabrat, než ji dostanu ven, jindy se trefím jen do jeho okraje, až se kolem rozlétnou třísky, poleno se překotí a já ho musím znovu narovnat. Uvnitř okrouhlého stanu stojí postel stlučená ze dřeva vyběleného sluncem, opatřená bílým povlečením a ovčí kožešinou, na zemi leží tkané předložky a poblíž kamen je stůl s malým propanovým vařičem, několik přihrádek a polic s hrnci a šálky, stará plechovka s tužkami a krabičkami zápalek. Moc se mi tu líbí. Vytahuju z kapsy zmačkané noviny a začínám nakládat do kamen. Novinový papír, kterým se musí hodně šetřit, pár proužků kartonu z obalu od vajíček, dlouhé třísky, které jsem si naštípala, několik tenkých větviček: teprve když se oheň pořádně rozhoří, přikládám větší dřevo, stavím v kamnech malý táboráček, který praská a sténá. Sedím na koberci před kamny. Na stěně visí lapač snů s dlouhými pery a já se na něj dívám, přemýšlím a říkám si, co mi asi čas tady přinese.

— — —

Cestou na nákup potkávám v přístavu Deera. Jede na kole, byl si na poště vyzvednout poslední dopisy, z ostrova se vlastně odstěhoval a bydlí teď na plachetnici.

Být správcem nebylo pro mě, říká. Fajn, že tam budeš mít po Novém roce Sierru, je vážně prima. Mně je nejlíp na moři, a navíc mám novou holku, potkal jsem ji na jednom ostrově.

Usmívá se, mrká a já se směju, protože mám Deera ráda, má pevný pohled, patří k těm, kteří by člověku pomohli, kdyby bylo třeba.

Upřímně řečeno, dodává, musíš být taky trochu opatrná, dávat na sebe pozor. Všichni místní jsou fajn, akorát tě nesmí ani napadnout si stopnout Phila, má velký psychický problémy a odmítá brát léky, všichni o tom vědí; pokud se bude pokoušet se s tebou seznámit nebo tak něco, snaž se od něj držet dál, protože to není dobrý člověk, nikdy nevíš, s čím zas přijde.

Popisuje mi Philovo auto, abych ho poznala na dálku a nesnažila se ho stopnout.

O. K.? zeptá se mě.

Přikývnu a on mě poplácá po rameni.

Prima, tak ti přeju hodně štěstí tam v lese. Je to fantastický místo, opravdu hodně zvláštní, a ty každodenní úkoly jako sekání dřeva a práce na zahradě jsou skoro meditativní, trochu zenový, však víš. Nezdá se ti?

Když později štípu dříví, přemýšlím o tom, slunce probleskuje mezi mraky a pod jeho paprsky všechno září a já se řídím Deerovou radou: sleduju sama sebe, jak sekám dřevo, jak sekera lehce zajíždí do polena, necílím pohledem na jeho vršek, kam ostří dopadá nejdřív, nýbrž na spodek, kde sekera končí poté, co projede celým polenem. Zavírám oči a představuju si to, pak je otevřu a rozpřáhnu se: když se dřevo rozlomí vedví, zazpívá to v něm.

— — —

Jídlo si vařím v domku sloužícím jako kuchyně: fazole, rýži, pečenou rybu, pak si vše přenáším do Sieřina obydlí, usedám na pohovku a jím, přitom se dívám ven do tmy. V oknech můj vlastní odraz. Venku může někdo stát, aniž bych ho viděla. Myslím na to, co mi řekl Deer, na Phila. Dveře Sieřina domu nejdou zamknout.

Zamírím do kůlny a vyberu si nejostřejší sekeru. Spím se sekerou na pelesti. Nastává změna počasí, ochlazuje se, ráno jsou na oknech ledové květy.

— — —

Telefon je hluchý. Nějaké zvíře překousalo dráty. Jeden z letních zaměstnanců mi přichází na pomoc, sleduje vedení lesem. Přesto trvá celé dny, než mám opět možnost se někam dovolat, kdyby se něco stalo.

— — —

Po západu slunce obcházím areál, smráká se teď brzy odpoledne. Světlo čelovky se zrcadlí v prázdných oknech, vcházím do jednoho domu za druhým a zatápím. Jakési napětí, tíha tmy okolo mě, ne všechna stavení mají lampy, které bych mohla zapálit, a tak klečím před studenými kamny a pracuju v modrobílé záři čelovky, která osvětluje jen to, na co se dívám, zatímco kolem mě houstne noc. Náhle se něco ozve, strašně se leknu, ale je to jen Hanuman, místní kocour. Patří majitelům, nechávají ho tu přes zimu. Krmit ho patří k povinností správce. Srdce se mi rozbuší, položím si ruku na prsa a pousměju se: Tys mě ale vystrašil, Hanu! Zvíře skepticky sleduje mou snahu rozdělat v kamnech oheň.

— — —

Často chodívám k Sofii psát a právě tady potkávám Jerretta, co bydlí nedaleko jachetního přístavu. Zve mě na kurz salsy, který má na ostrově začít pod vedením jisté

Mexičanky. Za jeho kulatými brýlemi se skrývá přátelský a jasný pohled, a třebaže pozvání odmítnu, stanou se z nás přátelé. Jednou spolu obědváme u něj doma v kuchyni, servíruje osmažené krajíčky bílého chleba předem namočené v rozšlehaném vajíčku, k tomu hustý řecký jogurt, ostružinovou zavařeninu, šlehačku, javorový sirup a slaninu. Opravuje loď, umí dát do kupy všechno možné, na dvoře se povaluje několik lodí, kajaků i kol, veteš, kterou si koupil, aby ji mohl spravit. Dům je plný kelímků od jogurtů a sklenic od zavařeniny, umytých a roztříděných, jsou jich tu úplné hory, všechny skříně jsou plné, protože Jerrett nerad vyhazuje věci – co kdyby se někdy hodily. V mrazáku má kila spiruliny, kterou mu z Havajských ostrovů přivezl nějaký kamarád: je to prášek z modrozelených řas, co rostou v tamním moři. Pokud by se zhroutila civilizace, mohl by se spirulinou živit celé měsíce, tvrdí, protože řasy obsahují veškeré živiny, člověk by pak nemusel spoléhat na zásobování zvenčí. Ze stejného důvodu shromažďuje náhradní díly ke všemu možnému, pro strýčka Příhodu, protože kdo ví, co se může stát, a takhle není na nikom závislý.

O víkendu pořádám potlač, oznamuje mi jednoho dne, měla bys přijít, bude tam spousta lidí, seznámíš se s místními. Můj první, ale ne poslední potlač na ostrově, slavnostní večere, na kterou všichni něco přinesou a podělí se s ostatními.

— — —

Poprvé jdu domů za tmy právě po Jerrettově potlači. Do chatičky na sousedním pozemku vedle Jerrettova

se zrovna nastěhovala dívka jménem Lydia a večere se koná vlastně na oslavu jejího příchodu. Takhle se seznámujeme. Lydia má po domácímu vyrobené náušnice s tyrkysy a kohoutími peříčky, seprané černé džíny a černou vestu. Chce mi ukázat svou chatku: vyškrábe-me se těch pár metrů po cestičce vedoucí od Jerrettova domu. Když mi ukazuje a vysvětluje, jak zprovozňovala zanesenou studnu, jak do ní slezla a musela kbelík za kbelíkem vytahovat bahno nad hlavu a vylévat ho ven, všimnu si, že má neholená podpaží. Lydia se usmívá, vzpažuje: vylévá pomyslný kbelík. Pak jsem seškrábala mech ze střechy, dodává, a uvnitř vymalovala.

Večer už je tma, v místnosti svítí jediná lampa, samotná žárovka bez stínítka, ale později uvidím chladivou mechovou barvu na stěnách a spirálovité vzory, které se opakují v jejích dílech, v obrazech s mluvícím havranem, se psem pohřbeným v jakési děloze pod zemí, s osikovým remízem v Západní Sonadě, šedým a strašidelným, jímž jako stíny procházejí bledá žena a dítě.

Teď ještě nevím, že se stane mojí přítelkyní, že ji budu mít strašně ráda, že spolu budeme dva týdny v době, kdy se bude Reggie na Jamajce vdávat, samy provozovat kavárnu. Nevím, že k jejím obrazům napíšu krátké texty, že po taneční zábavě u ní přespím nahoře na palandě a že její pes Sundance, tažný pes z Yukonu, na mě uprostřed noci skočí tak, že se s Lydií rozhiňáme jako dvě malé holky, co jsou v pátek večer doma samy.

Vydáváme se zpátky do Jerrettova domu, je to co by kamenem dohodil. K jídlu Jerrett připravil jednu ze dvou srn, které náhodou srazil autem. Povádal, že se srážce v obou případech pokusil vyhnout, přestože vě-

děl, že má vzadu na korbě pušku a mohl by zvířatům dát ránu z milosti. Ke křehkému masu uvařil úžasnou omáčku. Dávám si kousek srnčího srdce, je hrozně dobré. Chlápek jménem Carthy mi ubalí cigaretu, už deset let nekouřím, ale pokrčím rameny, usměju se a přijmu ji: jsem si jistá, že s kouřením znovu nezačnu. Ještě pořád je listopad a já jsem na ostrově nová.

Je to příjemný večer a lidé jsou také příjemní. Cestou domů se zpočátku nebojím, přestože tma je tak hustá, že si bez čelovky ani nevidím na ruce. Těžké kapradiny se měkce ohýbají ve větru, pod planoucí září svítlny vypadají cize, kývají listy jako divotvorné vodní rostliny v mořském proudu.

Když dorazím na parkoviště mezi stromy, kde Sierra po příjezdu od trajektu zaparkovala svůj pickup, všimnu si, jak na mě z černočerného lesa zírá osamělé žluté oko. Je vlčí. Vím totiž, že oko jelena je chladné a bílé, skoro modré, jako zimní měsíc. Oko vlka je žlutavé, jako na semaforu, signál mezi stůj a volno: člověk váhá, je nejistý. Poddajný, skoro nezvučný pohyb, když se zvíře přiblíží, ani větvička nezapraská, ani lísteček nezašustí, jeho blízkost mě však provází po stezce dál. Zdvihám ze země klacek, cítím, jak mi srdce tlučte rychleji, doma na mě nikdo nečeká, jsem s vlkem sama. Jedna dívka, která tu dělala správcovou přede mnou, potkala smečku šedohřbetých uprostřed noci, otočila se, vrátila se stejnou cestou a přenocovala u sousedů, jenže já to teď mám stejně daleko domů jako nazpět a vlk jde za mnou. Téměř nedýchám, v hrdle mi buší, stáhlo se mi a bolí mě, ochromená panikou málem zakopnu. Pak se prudce zastavím a tiše vyčkávám. Náhlý klid, který pocítím, mě úplně překvapí. Už se nebojím. Vlka

takřka cítím za sebou, je zvědavý, začínám na něj mluvit, jak mě kdysi Jay naučil mluvit k medvědům, kteří se dostali příliš blízko našemu tábořišti. Mám pocit, že jsem ostražitá a silná, najednou vnímám všechno kolem sebe, každíčký kamínek na pěšině, strnulé oči veverky, jež nehybně sedí na větvi a civí na mě, tuhle chvíli prožívám mnohem víc, než bych kdy dokázala bez mlčenlivého partnerství s divokým tvorem, s nepředvídatelným tvorem, šlachovitým, silným a nádherným tvorem se zuby a drápy. Srdce mi zuřivě buší, ale já už neslyším žádné zvuky, všechno ztichlo, slyším jen šumění větru, téměř neznatelné nárazy vln o pobřeží na úpatí srázu, kráčím tím tichem lehkými kroky, skoro tančím a usmívám se. Pořád pevně držím v ruce klacek, ale v budoucnu už nikdy nebudu mít strach, že potkám v noci na pěšině nějaké zvíře, vlka, pumu, medvěda. Jediné, čeho se po tomto zážitku bojím, jsou lidé.

— — —

Přicházím domů, dveře Sieřina obydlí jsou dokořán. Vítr jimi smýká, za nimi zeje temná díra. Haló, volám, je tam někdo? Stále svírám vlčí klacek, pevně ho tisknu, až mi modrají klouby. Spousta lidí ví, že tu bydlím sama, osamělá mladá žena, strach se mi s plnou silou vrací. Ale nikdo tu není. Sekera leží v patře, pod postelí. Nahlížím do skříní a pod lůžko, rozsvěcuju světla.

Vybrala jsem si Sieřin dům, protože je jedním z mála, kde je elektrina – je připojený k bručícímu agregátu vedle dílny uprostřed areálu. Jenže se mi tu nelíbí. Podobně jako u ostatních stavení nejdou dveře zamknout,

horší však je, že se – jak časem vyjde najevo – samy otvírají větrem; několikrát přijdu domů a jsou dokořán. Taky mě trápí kůrovci, kteří vylézají ze stěn, jakmile se zatopí; hlavně proto, že je nechci zabíjet, ale nechávám je naživu, opatrně je vždycky smetu a vynesu ven, doufám, že přežijí chladné počasí, přesto však cítím vinu. Ani teplo se tu dlouho neudrží, v přízemí jsou velká okna, v létě určitě poskytují fantastické výhledy, ale teď v zimě jimi všechno teplo uniká. Když v noci mrzne, budím se chladem a musím si přes spacák přehodit dvě peřiny. Nicméně je tu elektřina a světlo: jedna lampa v přízemí a druhá v prvním patře, můžu si číst a zapojovat notebook do zásuvky. Když je dobré počasí, můžu i na internet, pouštím si hudbu z YouTube. Nebývá to moc často, ale pokud to vyjde, mám velikou radost, tančím a zpívám si, tady mě nikdo nevidí ani neslyší, je tu jen můj vlastní odraz v oknech a venku temný les. V létě teče v domě voda, a to jak z kohoutku, tak dokonce teplá ve sprše, jenže teď přes zimu je zavřená. Musím se koupat ve venkovní vaně nebo vždycky dojít do kuchyně, nalít horkou vodu do velkého kastrolu, odnést ho do Sieřina domu a umýt si vlasy v latoru na podlaze.

Jsem do pasu nahá, z vlasů mi kape, po zemi kolem mě lezou malí kůrovci, je jeden z těch mála večerů, kdy můžu poslouchat hudbu, jsem naprosto šťastná, cítím teplo vody, pěnu mezi prsty, v mihotavém světle se mi leskne kůže a kapky bubnují o okraj latoru, v kamnech hučí a praská a já si tiše propěvuju, žiju v malém domě uprostřed černého lesa, jsem úplně osamělá, ale necítím se tak, můžu vyjít na verandu a naprosto jasně vidět měsíc i hvězdy, nadechnout se ledového vzduchu

chutnajícího po pryskyřici a sněhu, který brzy napadne, uslyšet vlky vyjící za mělkou zátokou, po pěšině pobíhají mlaskající veverky, koukají na mě s hlavou skloněnou ke straně, orli křičí a v jezírku před domem balancuje na jedné noze osamělý jeřáb v šedém hávu, ztuhlý jako starý muž.

— — —

Jednoho rána si jdu pro smetanu do kávy, a jak otevřu lednici, vyteče z ní žlutavý čúrek vody. Kontrolní plamínek hořícího plynu, který je vidět otvorem v krytu úplně dole, zhasnul. Přináším si šroubovák, odmontovávám stínítko, klečím na kamenné dlažbě a pokouším se plyn znovu zapálit, je tam malé kolečko, kterým člověk musí otočit a současně ho přidržet, a knoflík, škrátátko, tím se plyn zapaluje. Všechen špenát, který jsem si tak pracně natrhala a očistila, se rozmrazil, velká část už je k ničemu a mražená ryba zrovna tak. Z očí mi vytrysknou slzy frustrace: takovou jsem si s tím špenátem dala práci. Jím pečenou rybu se špenátem k snídani, k obědu i k večeři, části ryby, které jsou zkažené, dávám kočce. Volám Suz, řekne mi, že to opraváři dají dohromady, a oni se o to skutečně pokusí, ale nepodaří se jim to. A tak mě čeká mnohem víc výprav do obchodu, než jsem si plánovala, po krásné klikaté pěšině podél moře, skrze remízky cedrů a planik, po rozbitém asfaltu na silnici od trajektu do jachetního přístavu a nakonec zkratkou lesem kolem Lydiiny chaty, kde mě nadšeným štěkotem vítá Sundance. Pokud je Lydia doma, většinou se tu zastavím, posadím se na postel se zkříženýma nohama, zatímco ona trůní na židli u ma-

linkatého stolečku plného skic, štětců a tub s barvami. U stěn jsou vyrovnané obrazy a kresby, v oknech visí pera, sušené bylinky, liščí a mývalí ohon a taky pár obnošených *mukluks*, jakýchsi vysokých mokasín s korálovým vyšíváním. Stěny má Lydia ozdobené spirálami a vlníci se vzory, třeba vějířovitým lesním kapradím pod kolébajícími se stromy, v barvách, které podle jejích slov patří k západnímu pobřeží: kamenná šed', mechová zeleň, studeně zářící modré tóny zimního moře.

— — —

Na pěšině před Lydiinou chatou nacházím obrovitého hlemýžďe s neobyčejně krásnou hnědočernou ulitou. Můžeš si ji vzít, říká Lydia, jen ji nech na sluníčku vyschnout. Hlemýžď uvnitř zemře a pak ho snadno z ulity vyndáš. Odnáším si hlemýžď domů, ale poté, co ho nechám na slunci pět minut, vzdychnu a zvednu se. Opatrně ho беру a pokládám do měkké a vlhké lesní hlíny. Promiň, šeptám, ani nevím, co mě to napadlo. Svůj dům si samozřejmě můžeš nechat. Tvoreček zkusmo vykoukne ven, zamává svými lepkavými hmatovými růžky a pomalu klouže vpřed i se svou nádhernou ulitou.

— — —

Už několik týdnů chodím psát k Reggie do kavárny, sedávám sama u malého stolku. Rozeznávám teď většinu tváří, kývneme si vždycky na pozdrav a usmějeme se na sebe, ale nic víc. Na to, abych někoho oslovila, se pořád ještě příliš ostýchám. Čtu si na webu místní

novinky a všimnu si, že v šest hodin je v Želvím domě zenová meditace. Cesta tam trvá asi tři čtvrtě hodiny, takže druhého dne vstávám v pět, rychle se oblékám a rozsvěcuju čelovku, les je černý jako dehet a tichý. Ani ne za půl hodiny jsem nahoře u silnice, jdu dál kolem domu, kde bydlí poštačka, kolem hasičské stanice a velkého altánu, který je od loňských Vánoc ještě pořád ozdobený řetězem barevných žároveček. Když přicházím k příjezdové cestě a u cedule s obrázkem želvy zahýbám nahoru, nebe se zrovna začíná rozpadat do šedých pruhů. U pěšiny stojí ztuhle srna a hledí na mě, oči jí svítí bíle jako odrazky. Zastavuju se, chvíli se nehýbám, díváme se na sebe, dech se mi zpomaluje a zklidňuje. Míjím zahradu ohrazenou pletivem kvůli slepicím, kůlnu na spadnutí, z níž trčí prkna, kadibudku. Dům na konci pěšiny vypadá opuštěně, v oknech není jediné světlo, ani známka života. Když klepu na dveře, nikdo se neozývá. Obcházím kolem a nahlížím do oken, uvnitř nikdo není. V obývacím pokoji leží na podlaze polštáře připravené k meditaci, je tam i oltářík se soškami Buddhy a nádherná hedvábná *thangka* na stěně, ale nikde ani noha. Nikdo další na meditaci nepřichází, třebaže už je po šesté. Scházím po pěšině k silnici. Můžu se otočit a zamířit zase domů nebo jít po silnici ještě čtvrt hodiny až ke kavárně U Sofie. V žaludku mi kručí, vím, že Reggie vstává obvykle ukrutně brzo, aby všechno připravila, tak proč ne? Ťapu po silnici, je příliš časně na to, aby mě svezl někdo, kdo by mířil k trajektu, první cestující přijíždějí až kolem osmé.

Reggie otvírá. V ruce drží tlustý joint. Jejda, to seš ty, diví se. Dneska fakt brzo, víš, že ještě nemám otevřeno?

Vysvětluju jí situaci. Potáhne z jointu a chraptivě se zasměje: To jste celí vy, Evropani. Asi už je na čase, aby ses naučila, jaký je rozdíl mezi *am* a *pm*, meditace se konají *večer*. Ale tak pojd' dál, dáš si kafe.

Povídáme si u stolu pro obsluhu, hned za kamny rozžhavenými do ruda. Reggie vytápí kavárnu na jamajské teploty, sama sedí uvnitř v teplém vlněném kabátku, zatímco hosté se potí a svlékají vrstvu za vrstvou. Připadá mi přirozené se zeptat, zda nepotřebuje s něčím pomoci, když už jsem tady a ona musí všechno připravit na denní provoz, a Reggie řekne bylo by fajn, kdyby se ti chtělo zamést, tak to udělám a pak se nabídne, že umyju záchod chlorem. Podezřívavě se na mě zadívá, jako by přesahovalo její chápání, jak se může někdo dobrovolně hlásit k takové práci, pak se spokojeně zazubí. Vytáhne malý mlýnek, v němž drtí *gandžu*, obsah vysype na cigaretový papír největší velikosti a zmizí do kuchyně péct borůvkové muffiny. Později je snídáme, čerstvě upečené, a když se kavárna v devět hodin otvírá, jdu vyvěsit ven ceduli; nakonec tam i obědvám, přicházejí další hosté a usedají ke stolu pro obsluhu, je tu pěkně živo. Reggie se řhtá tím svým nakažlivým způsobem a její vyprávění vyvolává u ostatních záchvaty smíchu, vyzařuje z ní jakási autorita, připomíná královnu obklopenou dvořany, gestikuluje, drží hlavu hrdě vztyčenou, táhne jí na padesát a léta bydlela v buši na žhnoucím slunci, její hladká kůže je však zcela bez vrásek. V pozadí je puštěný starý gramofon, hraje reggae, samozřejmě Boba Marleyho a taky Petera Toshe, její oblíbence.

Po této události chodím časně zrána do kavárny čím dál častěji. Vstanu vždycky v pět, natáhnu si oblečení

a nasadím čelovku, projdu černočerným lesem, nasnídám se s Reggie, která mě postupně učí různé věci: obsluhovat kávovar, péct muffiny, dorty, ořechové tyčinky a brownies s tlustou čokoládovou polevou, vyměňovat propanovou nádrž, která zásobuje sporák. Zametám a umývám nádobí ve velkých ocelových lavorech v kuchyni, teplá voda vystačí pokaždé jen do pozdního dopoledne. Pomáhám a na oplátku se dozvídám vše o provozu, dostávám šálek kávy, hamburger nebo kousek dortu, mám společnost a seznamuju se s těmi, kdo sem zavítají, ale nejvíc ze všech s Reggie; a zatímco v *Bush Pilotu*, jak hlásá nápis vyvedený kovovými písmeny na rozžhavených dvířkách kamen, to hučí a venku se řine ledový déšť a fičí zimní vítr, Reggie mi vypráví o životě na Jamajce.

— — —

K Sofii chodívají různí lidé, prosedí celé hodiny u stolu pro obsluhu nad jedním šálkem kávy; člověk se tu seznámí tak říkajíc se všemi. S výjimkou samotářů. Reggie tvrdí, že některé z nich nikdy ani neviděla, bydlí na místech, kam se člověk dostane jedině lodí, tam mají svatý klid. O některých jen kolují různé povídačky: jistý starší muž prý bydlí někde v pouhém přístřešku, a to i přes zimu, párkrát za rok se objeví dole v obchodě, kdo ví, jak to vlastně zvládá, dodává Reggie.

Jak týdny míjejí, seznamuju se se všemi stálými hosty. Jeden z nich, Fred, mi vypráví o duchovi peyotlu. Tvrdí, že duch nepřichází ke všem, kdo peyotl užívají: musí si tě vybrat. A pokud si tě vybere, je to dar. Fred se domnívá, že všechny drogy přispívají k duchovnímu růstu.

Kokain, LSD, heroin... Většinu už vyzkoušel. Celou zimu pracuje na černo v přístavu, natírá tamní altán, uklízí a dělá různé drobné práce za šest kanadských dolarů na hodinu, to je méně než pětatřicet norských korun, méně než minimální mzda. V létě kdesi v lese pěstuje konopí. Na to jsou různé postupy. Malé rostlinky je třeba obehnat pletivem, aby je nespásla vysoká, nejlepší je sehnat lahvičku s vlčí močí a tou místo kolem dokola postříkat – jsou to drahé kapky, ale podle odborníků se vyplatí. Jiná opatření jsou nutná, aby rostliny nesežrali hlemýždi. A všechno se musí provádět tajně. Je to tvrdá fyzická práce: natahat do lesa pletivo, lopaty, pytle se substrátem, ale stojí to za to, tvrdí pěstitelé, se kterými se postupně seznamuju, protože se sotva najde lepší způsob, jak si slušně vydělat. Na podzim může člověk vypomáhat se stříháním a tříděním sklizených rostlin, platí se dvacet dolarů na hodinu, často i víc. Spousta místních žije z peněz, které dostanou za pomoc Fredovi a ostatním pěstitelům.

Příští rok pro mě taky můžeš dělat, dodává Fred, je to prima práce a dobře placená.

Ale já se příliš bojím oplétaček s policií, než abych se něčeho takového odvážila. Být vypovězená ze země by bylo to nejhorší, co by se mi mohlo stát. Policisté už tu provedli několik razií, létali nad ostrovem vrtulníkem, aby našli konopná pole, a řadu lidí sebrali a potrestali. Jenže ti začnou příští sezónu znovu. Protože potřebují peníze. A takzvaná *BC bud*, konopná palice z Britské Kolumbie, je známá až daleko na jihu ve Státech jako bylina vysoké kvality, která má spolehlivé a silné účinky.

Fred žije valnou část roku v Mexiku, u jednoho původního kmene. Jeho příslušníci pojídají peyotl a porá-

dají obřady. Každé ráno si vyprávějí, co se komu v noci zdálo. Vstávají, když je slunce ještě pouhým slabým nádechem šedorůžové barvy nad obzorem, sedí u ohně zabalení ve vlněných příkrývkách a polohlasem hovoří.

Najednou se Fred zazubí a pustí se do vyprávění o domorodém páru, který se jednoho rána zuřivě pohádal; manželé po sobě házeli věcmi a křičeli na sebe. Ženě se totiž zdálo, že se vyspala s jiným mužem. Jak jsi mohla? obořil se na ni manžel. Jak jsi mi mohla být nevěrná?

Fred se usměje, promne si neholenou bradu a pak rozhodí rukama.

Pro ně jsou sny skutečný, prohlásí. Stejně skutečný jako realita. Jako že tu sedíš a povídáš si se mnou. Vztah k léčivým rostlinám mě naučil hodně věcí. Naučil mě, že jsme všichni jedno: naučil mě respektovat všechny lidi. I když je někdy těžký přihlížet tomu, jak jsou lidi bezohlední, jak plení přírodu dolováním a těžbou ropy, plošným kácením lesů, velkochovy ryb a tak dál, jen aby si nacpali do kapes pár dolarů. Jak si někdo sedí někde v kanceláři ve Státech a jediným škrtnutím pera sešle obrovskej zmar na lidi, co žijou v úplně jiný zemi, na lidi, co se nemají čím vzepřít velkokapitálu, protože právě peníze rozhodují, peníze, ne láska ani moudrost nebo respekt. A pro ně jsem zločinec já, chápeš, protože v lese vysadím pár rostlinek marihuany. Jo, je to těžký, ale už jsem tyhle lidi přestal odsuzovat, vlastně jsou ve své vlastní víře ztracený, poněvadž si myslí, že se tohle musí, že se musí ničit a vykořisťovat, nevědí, co je štěstí, nevědí, co je zlato, pravý zlato, v čem se skреjvá skutečná hodnota. V zemi, v čistý vodě, v přírodě, která je tak krásná, tak zatraceně krásná. V lidech.

Ušklíbne se, rozhodí rukama. Pro ně nejspíš nejsem příkladem úspěšného jedince, pokračuje, ale vsadím se, že když se to vezme kolem a kolem, mám se sám se sebou líp, mnohem líp. Protože svůj život miluju a nic bych na něm neměnil. No dobře, možná kromě platu v přístavu! Myslím, že by ho měli dotáhnout na minimální mzdu...

Ta se v tuhle chvíli pohybuje kolem padesáti norských korun. Ceny potravin tu jsou přibližně stejné jako v Norsku, všechno se musí dovážet lodí a každý trajekt z pevniny stojí peníze. Mnozí moji přátelé bydlí ve starých obytných přívěsech, ve stanech nebo v týpí. A většina peněz, které vydělají, padne na nákup jídla.

Povídáme si ještě dlouho, o tom, jak víc než polovinu ostrova vlastní dřevařská společnost, o tom, jak posílá zaměstnance, aby označovali stromy určené ke kácení a jak místní lidé značky odstraňují, protože chtějí ten krásný les, ty velké stromy zachovat, protože oni tu žijí a budou se muset vypořádat s velkými holinami a se vším, co to obnáší pro život rostlin i zvířat, zatímco ti, kterým společnost patří, kolikrát ani nezahlédnou, co způsobili, jen zinkasují peníze.

— — —

Šedivý den, obloha je zatažená, nikde ani paprsek slunce. Usedám na pláži, je odliv, mezi kameny jsou vidět ústřice. Cítím se osamělá, ale nemám sílu vydat se až k Sofii. Hanu mňouká, lísá se mi do klína, ale když ho pohladím po hřbetě, kousne mě. Nemám k ničemu chuť, cítím, jak se ke mně přikrádá dobře známá únava, tíha, zvedám se a oprašuju si šaty. Jdu dovnitř a lehám

si na postel, odpočívám. Prchavý záblesk vzpomínek: tvrdá slova, tvrdé ruce, rozzlobené oči. Pocit bezmoci. Pláč.

Všechno působí prázdně.

— — —

Počasí se náhle změní, zdivočí. Vítr bičuje moře, až je zpěněné, a do oken hlasitě buší kapky deště. Stromy se ohýbají, třesou se a kvílí. Zatím to ještě nevím, ale na jiném místě ostrova popadají telefonní sloupy, takže sem z pevniny musejí poslat opraváře.

— — —

Kdy vlastně začínám propadat Carthymu? Už tehdy, když ho poprvé vidím přicházet lesem s těžkou hlazenou holí z dubového dřeva v ruce? Zdvořile zdraví, chtěl prý jen zjistit, jak jsem přežila bouři, která zuřila předchozího dne. Přece jenom jsme sousedi, říká. Už jsme se potkali, na Jerrettově večírku, ale neznáme se, jsem překvapená jeho příchodem, překvapená radostí, kterou cítím. Vítr povalil několik stromů na moji pěšinu a na mostek u kapradové louky, ale žádný kmen našťastí nepadl na náš plot. Po bouři jsem ho celý obešla a zkontrolovala, jestli je všechno v pořádku, k mé práci totiž patří taky odpovědnost za to, aby se do zahrady nedostaly srny. Provádím Carthyho po areálu. I když jsem jen správcová, jsem hrdá na to, že je tu tak krásně, ukazuju mu jednotlivá stavení, Sieřin dům, kuchyni, zahradu, skleník i kůlnu. Malé jurty, vyzděnou saunu v zahradě, chatu, kde přebývají majitelé, dílnu,